Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

5. juni 2014*

»Retligt samarbejde i civile sager — forordning (EF) nr. 40/94 og nr. 44/2001 — EF-varemærker — artikel 93, stk. 5, i forordning (EF) nr. 40/94 — international kompetence på området for varemærkekrænkelse — fastlæggelse af det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået — flere personers grænseoverskridende deltagelse i den samme ulovlige handling«

I sag C-360/12,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesgerichtshof (Tyskland) ved afgørelse af 28. juni 2012, indgået til Domstolen den 31. juli 2012, i sagen:

Coty Germany GmbH, tidligere Coty Prestige Lancaster Group GmbH,

mod

First Note Perfumes NV,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, Domstolens vicepræsident, K. Lenaerts, som fungerende dommer i Fjerde Afdeling, og dommerne M. Safjan (refererende dommer), J. Malenovský og A. Prechal,

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 19. september 2013,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Coty Germany GmbH, tidligere Coty Prestige Lancaster Group GmbH, ved Rechtsanwälte K. Schmidt-Hern og U. Hildebrandt

— First Note Perfumes NV ved Rechtsanwalt M. Dinnes

— den tyske regering ved F. Wannek, J. Kemper og T. Henze, som befuldmægtigede

— Det Forenede Kongeriges regering ved A. Robinson, som befuldmægtiget

* Processprog: tysk.

— den schweiziske regering ved D. Klingele, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved F. Bulst og M. Wilderspin, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 21. november 2013,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 93, stk. 5, i Rådets forordning (EF) nr. 40/94 af 20. december 1993 om EF-varemærker (EFT 1994 L 11, s. 1), og af artikel 5, nr. 3), i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en sag mellem Coty Germany GmbH (herefter »Coty Germany«), tidligere Coty Prestige Lancaster Group GmbH, og First Note Perfumes NV (herefter »First Note«) vedrørende en påstand om, at det fastslås, at et EF-varemærke er blevet krænket, og at der er sket en overtrædelse af Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (lov om bekæmpelse af illoyal konkurrence) på grund af salget i Belgien af varemærkeforfalskede varer til en tysk erhvervsdrivende, der har videresolgt varerne i Tyskland.

Retsforskrifter

Forordning nr. 40/94

3 15. betragtning til forordning nr. 40/94 lyder således:

»[R]etsafgørelser vedrørende gyldigheden om krænkelse af EF-varemærker skal have retskraft inden for hele Fællesskabets område, da dette er den eneste måde, hvorpå man kan undgå indbyrdes modstridende afgørelser fra domstolene og [Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (KHIM) (herefter »Harmoniseringskontoret«)] og krænkelse af EF-varemærkets enhedskarakter. Det er reglerne i Bruxelles-konventionen [af 27. september 1968] om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager [EFT 1978 L 304, s. 77, herefter »Bruxelleskonventionen«], der finder anvendelse på alle søgsmål vedrørende EF-varemærker, medmindre denne forordning fraviger de deri angivne regler.«

4 Samme forordnings artikel 9, der har overskriften »Rettigheder knyttet til EF-varemærket«, bestemmer i stk. 1 og 3:

»1. EF-varemærket giver indehaveren en eneret. Indehaveren kan forbyde tredjemand, der ikke har hans samtykke, at gøre erhvervsmæssig brug af:

a) et tegn, der er identisk med EF-varemærket, for varer eller tjenesteydelser af samme art som dem, for hvilke EF-varemærket er registreret

b) et tegn, der er identisk med eller ligner EF-varemærket, når de varer eller tjenesteydelser, der er dækket af EF-varemærket, er af samme eller lignende art som dem, der er dækket af det pågældende tegn, og der som følge heraf er risiko for forveksling i offentlighedens bevidsthed; risikoen for forveksling indbefatter risikoen for, at der antages at være en forbindelse mellem tegnet og mærket

c) et tegn, der er identisk med eller ligner EF-varemærket, for varer eller tjenesteydelse af anden art end dem, for hvilke EF-varemærket er registreret, når EF-varemærket er velkendt inden for Fællesskabet, og brugen af tegnet uden rimelig grund medfører en utilbørlig udnyttelse af EF-varemærkets særpræg eller renommé, eller sådan brug skader dette særpræg eller renommé

[…]

3. De til EF-varemærket knyttede rettigheder gælder først over for tredjemand, når varemærkets registrering er offentliggjort. Der kan dog kræves rimelig erstatning for handlinger, som er foretaget efter bekendtgørelsen af en EF-varemærkeansøgning, og som efter offentliggørelsen af registreringen af EF-varemærket ville være forbudt i kraft af denne offentliggørelse. Den ret, for hvilken sagen indbringes, kan ikke træffe afgørelse i sagen, før registreringen er offentliggjort.«

5 Den nævnte forordnings artikel 14, stk. 2, fastsætter følgende:

»Denne forordning er ikke til hinder for, at der anlægges sag i forbindelse med EF-varemærker på grundlag af medlemsstaternes retsregler om bl.a. civilretligt erstatningsansvar og illoyal konkurrence.«

6 Artikel 90 i forordning nr. 40/94, der har overskriften »Anvendelse af fuldbyrdelseskonventionen«, har følgende ordlyd:

»1. Medmindre andet er fastsat i denne forordning, finder bestemmelserne i [Bruxelleskonventionen], som ændret ved konventionerne om tiltrædelse af nævnte konvention af de stater, som har tiltrådt De Europæiske Fællesskaber, idet nævnte konvention og nævnte konventioner i det følgende under ét benævnes »fuldbyrdelseskonventionen«, anvendelse på sager vedrørende EF-varemærker og ansøgninger om registrering af EF-varemærker samt på sager i forbindelse med litispendens og indbyrdes sammenhængende krav vedrørende EF-varemærker og nationale varemærker.

2. For så vidt angår sager, der er et resultat af de i artikel 92 omhandlede søgsmål og modkrav:

a) finder artikel 2, artikel 4, artikel 5, stk. 1, 3, 4 og 5, og artikel 24 i fuldbyrdelseskonventionen ikke anvendelse

[…]«

7 Den nævnte forordnings artikel 91, stk. 1, lyder som følger:

»Medlemsstaterne udpeger på deres områder det mindst mulige antal nationale retter i første og anden instans, i det følgende benævnt »EF-varemærkedomstole«, som skal varetage de opgaver, der pålægges dem ved denne forordning.«

8 Samme forordnings artikel 92, der har overskriften »Kompetence med hensyn til krænkelse og gyldighed«, har følgende ordlyd:

»EF-varemærkedomstolene har enekompetence til at afgøre:

a) alle søgsmål vedrørende krænkelse af et EF-varemærke og – hvis national ret giver mulighed herfor – søgsmål vedrørende trussel om krænkelse af et EF-varemærke

b) alle søgsmål til fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse af et EF-varemærke, hvis national ret giver mulighed herfor

c) alle søgsmål i anledning af de i artikel 9, stk. 3, andet punktum, omhandlede handlinger

d) modkrav med påstand om EF-varemærkets fortabelse eller ugyldighed som omhandlet i artikel 96.«

9 Artikel 93 i forordning nr. 40/94, der har overskriften »International kompetence«, bestemmer:

»1. Medmindre andet er fastsat i denne forordning eller i de bestemmelser i fuldbyrdelseskonventionen, der finder anvendelse i henhold til artikel 90, anlægges de sager, der er et resultat af de i artikel 92 omhandlede søgsmål og modkrav, ved retterne i den medlemsstat, hvor sagsøgte har bopæl, eller, hvis han ikke har bopæl i nogen af medlemsstaterne, i den medlemsstat, hvor han har forretningssted.

2. Har sagsøgte hverken bopæl eller forretningssted i nogen af medlemsstaterne, anlægges disse sager ved retterne i den medlemsstat, hvor sagsøger har bopæl, eller, såfremt han ikke har bopæl i nogen af medlemsstaterne, i den medlemsstat, hvor han har forretningssted.

3. Har hverken sagsøgte eller sagsøger en sådan bopæl eller et sådant forretningssted, anlægges disse sager ved retterne i den medlemsstat, hvor Harmoniseringskontoret har sit hjemsted.

[…]

5. De sager, der er et resultat af de i artikel 92 omhandlede søgsmål og modkrav, kan, bortset fra søgsmål til fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse af et EF-varemærke, ligeledes anlægges ved retterne i den medlemsstat, hvor krænkelsen er begået, eller hvor der er risiko for krænkelse, eller hvor en handling som omhandlet i artikel 9, stk. 3, andet punktum, er begået.«

10 Den nævnte forordnings artikel 94, der har overskriften »Kompetenceområde«, bestemmer i stk. 2:

»En EF-varemærkedomstol, der har kompetence i medfør af artikel 93, stk. 5, er kun kompetent med hensyn til handlinger, der er begået, eller som der er risiko for i den medlemsstat, hvor denne ret er beliggende.«

Forordning nr. 44/2001

11 Det fremgår af anden betragtning til forordning nr. 44/2001, at denne af hensyn til det indre markeds funktion har til formål at gennemføre »[…] bestemmelser, der kan gøre reglerne for retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område ensartede og forenkle formaliteterne med henblik på en hurtig og enkel anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser truffet i medlemsstater, der er bundet af denne forordning«.

12 Følgende fremgår af 11., 12. og 15. betragtning til nævnte forordning:

»(11) Kompetencereglerne bør frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtes bopæl som det principielle kriterium, og dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af sagens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund. For at gøre de fælles regler mere gennemsigtige og undgå kompetencekonflikter bør juridiske personers bopæl defineres selvstændigt.

(12) Som kompetencekriterium bør sagsøgtes bopæl suppleres med alternative kriterier baseret på en sags nære tilknytning til en bestemt ret eller på hensynet til god retspleje.

[…]

(15) Af hensyn til en harmonisk retspleje er det nødvendigt at mindske risikoen for parallelle retssager mest muligt og undgå, at der træffes indbyrdes uforenelige retsafgørelser i to medlemsstater. […]«

13 Kompetencereglerne er indeholdt i artikel 2-31 i den nævnte forordnings kapitel II.

14 Afdeling 1 i samme kapitel II, der har overskriften »Almindelige bestemmelser«, indeholder artikel 2, hvis stk. 1 har følgende ordlyd:

»Med forbehold af bestemmelserne i denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«

15 Artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 44/2001, der findes i samme afdeling, bestemmer:

»Personer, der har bopæl på en medlemsstats område, kan kun sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat i medfør af de regler, der er fastsat i afdeling 2-7.«

16 Den nævnte forordnings artikel 5, nr. 3), som findes i kapitel II, afdeling 2, under overskriften »Specielle kompetenceregler«, bestemmer:

»En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat

[…]

3) i sager om erstatning uden for kontrakt, ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå.«

17 Samme forordnings artikel 68, stk. 2, fastsætter følgende:

»I den udstrækning denne forordning i forholdet mellem medlemsstaterne træder i stedet for Bruxelleskonventionen, skal henvisninger til Bruxelleskonventionen forstås som henvisninger til denne forordning.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

18 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at Coty Germany, der har hjemsted i Mainz (Tyskland), producerer og forhandler parfumer og kosmetikprodukter. Selskabet er indehaver af rettighederne til det tredimensionale EF-varemærke (sort/hvid) nr. 003788767, der gengiver en flakon, som er registreret for parfumerivarer.

19 Coty Germany forhandler dameparfumen »Davidoff Cool Water Woman« i en farvet flakon med påskrift, som gengiver det nævnte EF-varemærke.

20 First Note, som er et selskab med hjemsted i Oelegen (Belgien), driver engroshandel med parfumer. I løbet af januar 2007 solgte selskabet parfumen benævnt »Blue Safe for Women« til Stefan P. Warenhandel (herefter »Stefan P.«), hvis forretningsmæssige hjemsted ligger i Tyskland. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at sidstnævnte modtog leveringen af varerne hos First Note i Belgien og efterfølgende videresolgte dem i Tyskland.

21 Coty Germany anlagde sag mod First Note og gjorde gældende, at First Notes forhandling af den nævnte parfume i en flakon, der svarer til den, hvis gengivelse er genstand for ovennævnte varemærke, udgør en varemærkekrænkelse, en ulovlig sammenlignende reklame og en illoyal efterligning.

22 Coty Germany fik hverken medhold i første instans eller i appelinstansen. I appelrettens dom konkluderedes det, at de tyske retter ikke havde international kompetence. Coty Germany har iværksat »revisionsanke« for Bundesgerichtshof. Til støtte for revisionsanken har Coty Germany påberåbt sig EF-varemærke nr. 003788767 samt det forhold, at en sådan handelspraksis er forbudt i loven om bekæmpelse af illoyal konkurrence, og subsidiært – for det tilfælde, at en sådan kumulation af anbringender er udelukket – har selskabet støttet sig på for det første EF-varemærket og for det andet den tyske lov om bekæmpelse af illoyal konkurrence.

23 Det er under disse omstændigheder, at Bundesgerichtshof har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 93, stk. 5, i forordning […] nr. 40/94 fortolkes således, at der er begået en krænkelse i en medlemsstat (medlemsstat A) som omhandlet i [denne bestemmelse], når der ved en handling, som er foretaget i en anden medlemsstat (medlemsstat B), sker medvirken til den rettighedskrænkelse, der er begået i førstnævnte medlemsstat (medlemsstat A)?

2) Skal artikel 5, nr. 3), i forordning […] nr. 44/2001 fortolkes således, at skadetilføjelsen er foregået i en medlemsstat (medlemsstat A), når den skadevoldende handling, som er genstand for sagen, eller hvoraf der afledes krav, er begået i en anden medlemsstat (medlemsstat B) og består i medvirken til den skadevoldende handling (hovedkrænkelsen), der er sket i førstnævnte medlemsstat (medlemsstat A)?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

24 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om udtrykket »medlemsstat, hvor krænkelsen er begået«, der fremgår af artikel 93, stk. 5, i forordning nr. 40/94, skal fortolkes således, at når der i tilfælde af et salg og en levering af en varemærkeforfalsket vare, som er foretaget i en medlemsstat, efterfølgende sker et videresalg foretaget af køberen i en anden medlemsstat, er retterne i denne sidstnævnte stat i medfør af den nævnte bestemmelse kompetente til at træffe afgørelse i et søgsmål vedrørende krænkelse af et EF-varemærke, som er anlagt mod den oprindelige sælger, der ikke selv har handlet i den medlemsstat, som den påkendende ret henhører under.

25 Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt udtrykket »medlemsstat, hvor krænkelsen er begået«, der er anvendt i artikel 93, stk. 5, i forordning nr. 40/94, skal fortolkes analogt med udtrykket »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået«, der fremgår af artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001.

26 I denne forbindelse skal det bemærkes, at på trods af princippet om anvendelse af forordning nr. 44/2001 på søgsmål vedrørende et EF-varemærke er anvendelsen af visse bestemmelser i denne forordning på sager, der er et resultat af de i artikel 92 i forordning nr. 40/94 omhandlede søgsmål og modkrav, udelukket i medfør af denne sidstnævnte forordnings artikel 90, stk. 2.

27 I betragtning af denne udelukkelse følger EF-varemærkedomstolenes kompetence, der er fastsat i artikel 91, stk. 1, i forordning nr. 40/94, til at træffe afgørelser i søgsmål og om modkrav, der er omhandlet i denne forordnings artikel 92, af de regler, der er fastsat direkte ved denne forordning, der, som generaladvokaten har anført i punkt 36 i forslaget til afgørelse, udgør lex specialis i forhold til de regler, der er fastsat ved forordning nr. 44/2001.

28 Nærmere bestemt udelukkes anvendelsen af artikel 5, stk. 3, i Bruxelleskonventionen, som artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 svarer til, på søgsmål vedrørende krænkelse af et EF-varemærke udtrykkeligt i medfør af bestemmelserne i artikel 90, stk. 2, sammenholdt med artikel 92 i forordning nr. 40/94.

29 I denne forbindelse skal det bemærkes, at artikel 93 i forordning nr. 40/94 fastsætter flere muligheder for international kompetence.

30 Navnlig indfører artikel 93, stk. 5, i forordning nr. 40/94 bl.a. en kompetence for retterne i den medlemsstat, hvor krænkelsen er begået, eller hvor der er risiko for krænkelse.

31 Hvad angår fortolkningen af den nævnte artikel 93, stk. 5, bemærkes, henset til det i denne doms præmis 27 og 28 anførte, at udtrykket »medlemsstat, hvor krænkelsen er begået, eller hvor der er risiko for krænkelse«, der fremgår af denne bestemmelse, skal fortolkes selvstændigt i forhold til udtrykket »sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå«, der fremgår af artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001.

32 Det følger heraf, at tilknytningspunkternes dualitet, dvs. stedet for den skadevoldende begivenhed og stedet for skadens indtræden, som Domstolen har fastholdt i sin praksis vedrørende artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 (jf. dom Bier, 21/76, EU:C:1976:166, præmis 19, og senest dom Kainz, C-45/13, EU:C:2014:7, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis), ikke automatisk kan gælde for fortolkningen af udtrykket »medlemsstat, hvor krænkelsen er begået, eller hvor der er risiko for krænkelse«, der fremgår af artikel 93, stk. 5, i forordning nr. 40/94.

33 For at afgøre, om en selvstændig fortolkning af denne sidstnævnte bestemmelse ikke desto mindre fører til, at der kan anerkendes en sådan dualitet af tilknytningspunkter, skal der i overensstemmelse med Domstolens faste praksis ikke blot tages hensyn til ordlyden af den nævnte bestemmelse, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og de mål, den forfølger.

34 Hvad angår ordlyden af artikel 93, stk. 5, i forordning nr. 40/94, giver udtrykket »medlemsstat, hvor krænkelsen er begået«, således som generaladvokaten har anført i punkt 31 i forslaget til afgørelse, indtryk af, at dette tilknytningspunkt vedrører en aktiv handling fra krænkerens side. Det tilknytningspunkt, der er fastsat ved denne bestemmelse, henviser således til området i den medlemsstat, hvor den begivenhed, der ligger til grund for den påståede krænkelse, er indtrådt eller risikerer at indtræde, og ikke området i den medlemsstat, hvor den nævnte krænkelse har virkninger.

35 Det skal endvidere bemærkes, at en stedlig kompetence i henhold til nævnte artikel 93, stk. 5, på grundlag af det sted, hvor den påståede krænkelse har virkninger, ville være i strid med ordlyden af denne forordnings artikel 94, stk. 2, som begrænser EF-varemærkedomstolenes kompetence i henhold til denne artikel 93, stk. 5, til handlinger, der er begået, eller som der er risiko for i den medlemsstat, hvor den påkendende ret er beliggende.

36 Som generaladvokaten har anført i punkt 28 og 29 i forslaget til afgørelse, bekræfter i øvrigt både forordning nr. 40/94's tilblivelseshistorie og sammenhæng EU-lovgivers vilje til at fravige den kompetenceregel, der er fastsat i artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001, bl.a. henset til, at sidstnævnte kompetenceregel ikke er tilstrækkelig til at løse de særlige problemer, der vedrører krænkelse af et EF-varemærke.

37 Det følger heraf, at der kun kan etableres en stedlig kompetence i henhold til artikel 93, stk. 5, i forordning nr. 40/94 for EF-varemærkedomstole i den medlemsstat, på hvis område den sagsøgte har begået den påståede ulovlige handling.

38 På baggrund af det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at udtrykket »medlemsstat, hvor krænkelsen er begået«, der fremgår af artikel 93, stk. 5, i forordning nr. 40/94, skal fortolkes således, at når der i tilfælde af et salg og en levering af en varemærkeforfalsket vare, som er foretaget i en medlemsstat, efterfølgende sker et videresalg foretaget af køberen i en anden medlemsstat, tillader denne bestemmelse ikke, at der etableres en stedlig kompetence til at træffe afgørelse i et søgsmål vedrørende krænkelse af et EF-varemærke, som er anlagt mod den oprindelige sælger, der ikke selv har handlet i den medlemsstat, som den påkendende ret henhører under.

Det andet spørgsmål

39 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at når der er tale om en påstand om en ulovlig sammenlignende reklame eller illoyal efterligning af et tegn, der er beskyttet ved et EF-varemærke, som er forbudt ved loven om bekæmpelse af illoyal konkurrence i den medlemsstat, som den påkendende ret henhører under, tillader denne bestemmelse, at der etablereres en stedlig kompetence til at træffe afgørelse vedrørende et erstatningssøgsmål, der er støttet på den nævnte nationale lov, som er anlagt mod en af de formodede skadevoldere, der er etableret i en anden medlemsstat, og med hensyn til hvilken det påstås, at den pågældende i denne medlemsstat har begået den påståede krænkelse.

40 I denne forbindelse skal det bemærkes, at artikel 14, stk. 2, i forordning nr. 40/94 udtrykkeligt bestemmer, at der kan anlægges sag i forbindelse med EF-varemærker på grundlag af medlemsstaternes retsregler om bl.a. civilretligt erstatningsansvar og illoyal konkurrence.

41 Disse sager henhører ikke under EF-varemærkedomstolenes kompetence. Kompetencen til at træffe afgørelse i sådanne sager er således ikke reguleret ved forordning nr. 40/94. Det følger heraf, at kompetencen til at træffe afgørelse i sager, der er støttet på den nationale lov om bekæmpelse af illoyal konkurrence, skal fastlægges på grundlag af bestemmelserne i forordning nr. 44/2001.

42 Hvad angår en påstand, der er støttet på en tilsidesættelse af den nationale lov om bekæmpelse af illoyal konkurrence, finder artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 således anvendelse med henblik på at etablere den stedlige kompetence for den påkendende ret.

43 For så vidt angår fortolkningen af artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001, skal det først bemærkes, at bestemmelserne i denne forordning skal fortolkes selvstændigt ud fra forordningens opbygning og mål (dom Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis).

44 Det er kun som undtagelse til det grundlæggende princip, der er indeholdt i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 44/2001, og som tildeler retterne i den medlemsstat, på hvis område sagsøgte har bopæl, kompetencen, at kapitel II, afdeling 2, i denne forordning fastsætter et vist antal specielle kompetencer, herunder den, der er fastsat i forordningens artikel 5, nr. 3) (dom Melzer, EU:C:2013:305, præmis 23).

45 Den omstændighed, at retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå, har kompetencen, udgør en speciel kompetenceregel, der skal fortolkes strengt, og der må ikke anlægges en fortolkning, der rækker ud over de tilfælde, som udtrykkeligt er fastsat ved den nævnte forordning (dom Melzer, EU:C:2013:305, præmis 24).

46 Det forholder sig ikke desto mindre således, at udtrykket »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå«, som er indeholdt i artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001, både omfatter stedet for skadens indtræden og stedet for den skadevoldende begivenhed, der ligger til grund for denne skade, således at sagsøgte efter sagsøgerens valg kan sagsøges ved retten på det ene eller det andet af disse to steder (dom Melzer, EU:C:2013:305, præmis 25).

47 Herved er det fast retspraksis, at den kompetenceregel, der er fastsat i artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001, støttes på, at der foreligger en særlig snæver tilknytning mellem tvisten og retterne på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå, og at denne tilknytning begrunder, at det er disse retter, der tillægges kompetencen af retsplejehensyn og af hensyn til tilrettelæggelsen af retssagen (dom Melzer, EU:C:2013:305, præmis 26).

48 Idet identifikationen af et af de tilknytningspunkter, der er anerkendt i den retspraksis, der er henvist til i denne doms præmis 46, skal gøre det muligt at etablere kompetence for den ret, der objektivt set er bedst egnet til at bedømme, om betingelserne for statuering af ansvar for den sagsøgte person er opfyldt, følger det heraf, at det kun kan være den ret, inden for hvis jurisdiktion tilknytningspunktet befinder sig, der gyldigt kan træffe afgørelse i sagen (jf. i denne retning dom Folien Fischer og Fofitec, C-133/11, EU:C:2012:664, præmis 52, og dom Melzer, EU:C:2013:305, præmis 28).

49 Hvad angår stedet for den skadevoldende begivenhed fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at flere skadevoldere formodes at stå bag den påståede skadetilføjelse, og at First Note, der er den eneste sagsøgte i tvisten i hovedsagen, kun har handlet i Belgien og følgelig uden for jurisdiktionen for den ret, som selskabet er blevet sagsøgt for.

50 Som Domstolen allerede har udtalt under omstændigheder, hvor kun en af flere formodede skadevoldere sagsøges for en ret, i hvis jurisdiktion den pågældende ikke har foretaget handlinger, kan den skadevoldende handling ikke anses for at have fundet sted i denne rets jurisdiktion, som omhandlet i artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 (dom Melzer, EU:C:2013:305, præmis 40).

51 Det følger heraf, at den nævnte forordnings artikel 5, nr. 3), ikke gør det muligt i forhold til det sted, hvor den skadevoldende handling foretages, at etablere en stedlig kompetence til at træffe afgørelse vedrørende et erstatningssøgsmål, der er støttet på loven om bekæmpelse af illoyal konkurrence i den medlemsstat, som den påkendende ret henhører under, som er anlagt mod en af de formodede skadevoldere, som ikke har foretaget handlinger i den påkendende rets jurisdiktion (jf. dom Melzer, EU:C:2013:305, præmis 41).

52 I modsætning til den sag, der gav anledning til dom Melzer (EU:C:2013:305), har den forelæggende ret i tvisten i hovedsagen imidlertid ikke begrænset sit spørgsmål til fortolkningen af den nævnte forordnings artikel 5, nr. 3), blot med henblik på at etablere de tyske domstoles kompetence i forhold til stedet for den skadevoldende handling for den påståede skade.

53 Det skal derfor også undersøges, om artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede, hvor flere formodede skadevoldere med hensyn til den påståede skade har foretaget handlinger i forskellige medlemsstater, gør det muligt – som stedet for skadens indtræden – at fastslå en medlemsstats kompetence til at træffe afgørelse vedrørende et erstatningssøgsmål, der er støttet på loven om bekæmpelse af illoyal konkurrence i den samme medlemsstat, som den påkendende ret henhører under, der er anlagt mod en af de formodede skadevoldere, som ikke har foretaget handlinger i den påkendende rets jurisdiktion.

54 Det fremgår af fast retspraksis, at stedet for skadens indtræden er det sted, hvor den handling, der kan medføre et ansvar uden for kontraktforhold, har medført en skade (jf. dom Zuid-Chemie, C-189/08, EU:C:2009:475, præmis 26).

55 Hvad angår skader, der følger af krænkelser af en intellektuel og kommerciel ejendomsrettighed, har Domstolen præciseret, at skadens indtræden i en given medlemsstat er underlagt beskyttelsen i denne stat af den rettighed, der påstås krænket (jf. dom Wintersteiger, C-523/10, EU:C:2012:220, præmis 25, og dom Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, præmis 33).

56 Dette krav kan overføres på tilfælde, der omhandler beskyttelsen af en sådan rettighed ved hjælp af en national lov om bekæmpelse af illoyal konkurrence.

57 Det skal således under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede antages, at en sag vedrørende en overtrædelse af den nævnte lov kan indbringes for de tyske retter, forudsat at den handling, der er begået i en anden medlemsstat, har medført eller vil kunne medføre en skade inden for den påkendende rets jurisdiktion.

58 I denne forbindelse tilkommer det den påkendende ret på grundlag af de oplysninger, som den har til rådighed, at vurdere, i hvilket omfang salget af parfumen benævnt »Blue Safe for Women« til Stefan P., der er foretaget på det belgiske område, har kunnet tilsidesætte bestemmelserne i den tyske lov om bekæmpelse af illoyal konkurrence og derfor har kunnet medføre en skade inden for denne rets jurisdiktion.

59 Henset til de ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at når der er tale om en påstand om en ulovlig sammenlignende reklame eller en illoyal efterligning af et tegn, der er beskyttet ved et EF-varemærke, som er forbudt ved loven om bekæmpelse af illoyal konkurrence i den medlemsstat, som den påkendende ret henhører under, tillader denne bestemmelse ikke, at der i forhold til den skadevoldende begivenhed for en skade, der skyldes overtrædelsen af denne lov, etableres kompetence for en ret i den nævnte medlemsstat, når den af de formodede skadevoldere, der er sagsøgt der, ikke selv har handlet der. I et sådant tilfælde tillader den nævnte bestemmelse derimod, at der i forhold til stedet for skadens indtræden etableres stedlig kompetence til at træffe afgørelse i et erstatningssøgsmål, der er støttet på den nævnte nationale lov, der er anlagt mod en person, der har hjemsted i en anden medlemsstat, og med hensyn til hvilken det påstås, at den pågældende i denne medlemsstat har begået en handling, der har medført eller vil kunne medføre en skade i den påkendende rets jurisdiktion.

Sagens omkostninger

60 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

1) **Udtrykket »medlemsstat, hvor krænkelsen er begået«, der fremgår af artikel 93, stk. 5, i Rådets forordning (EF) nr. 40/94 af 20. december 1993 om EF-varemærker, skal fortolkes således, at når der i tilfælde af et salg og en levering af en varemærkeforfalsket vare, som er foretaget i en medlemsstat, efterfølgende sker et videresalg foretaget af køberen i en anden medlemsstat, tillader denne bestemmelse ikke, at der etableres en stedlig kompetence til at træffe afgørelse i et søgsmål vedrørende krænkelse af et EF-varemærke, som er anlagt mod den oprindelige sælger, der ikke selv har handlet i den medlemsstat, som den påkendende ret henhører under.**

2) **Artikel 5, nr. 3), i forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område skal fortolkes således, at når der er tale om en påstand om en ulovlig sammenlignende reklame eller en illoyal efterligning af et tegn, der er beskyttet ved et EF-varemærke, som er forbudt ved Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (lov om bekæmpelse af illoyal konkurrence) i den medlemsstat, som den påkendende ret henhører under, tillader denne bestemmelse ikke, at der i forhold til den skadevoldende begivenhed for en skade, der skyldes overtrædelsen af denne lov, etableres kompetence for en ret i den nævnte medlemsstat, når den af de formodede skadevoldere, der er sagsøgt der, ikke selv har handlet der. I et sådant tilfælde tillader den nævnte bestemmelse derimod, at der i forhold til stedet for skadens indtræden etableres stedlig kompetence til at træffe afgørelse**

i et erstatningssøgsmål, der er støttet på den nævnte nationale lov, der er anlagt mod en person, der har hjemsted i en anden medlemsstat, og med hensyn til hvilken det påstås, at den pågældende i denne medlemsstat har begået en handling, der har medført eller vil kunne medføre en skade i den påkendende rets jurisdiktion.

Underskrifter